

суспільства фантазії «лисиць» про те, що Україна потребує «дипломатів», а не «силовиків», які позбавлені належної «гнучкості» розуму в реаліях гібридної війни. Це і проявилось в «гнучкості» нашої дипломатії у Мінську, яка ризикує призвести до втрати суверенітету й конституційної легітимації подальших проявів сепаратизму.

Військові історія України свідчить про те, що вона завжди відзначалася постійною змобілізованістю еліт, готових будь-коли відбити напади кочівників, татар, турків та інших непрошених гостей на наших землях.

Історики підкреслюють, що саме ця ознака відрізняла Україну від решти Європи, де осідання лицарства з його подальшим виродженням у буржуазію розпочалось значно раніше. Більше того, саме досягнення на полі битви давали змогу підвищити свій соціальний статус і якомога довше «укомплектовувати» нашу аристократичну верству справжнім військовим та патріотичним елементом.

Саме ця традиція вертикальної мобільності, яка на порядок вищої, аніж у решти країн Європи доби Середньовіччя та Модерну, найбільш природна для українського суспільства, яке відновлює її в нові часи глобальних історичних викликів, вкладаючи свій зміст у міф про «self-made man».

1. Месснер Е.Э. Мятеж – имя третьей всемирной. – Буенос-Айрес, 1960.

2. Лиддел Гарт Б. Г. Стратегия непрямых действий/ Энциклопедия военного искусства. Под ред. С. Переслегина – М., СПб: АСТ, Терра Фантастика, 2003. – 656 с.

Голубєва М. О., канд. пед. наук,
доцент НаУКМА, м. Київ

ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ПІДГОТОВКА ТА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СУЧАСНИХ ВНЗ: ІМАНЕНТНА СУПЕРЕЧНІСТЬ

Вступ. Відповідаючи на виклики сьогодення, сучасна вища та середня школа України втілюють у життя основні положення Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про загальну середню освіту», Національну Доктрину розвитку освіти України «Освіта України XXI століття». Зараз відбувається докорінна зміна змісту освіти. І як завжди, у карколомні періоди соціально-економічних зрушень суспільство особливо критично ставиться до цілей, принципів, функцій, змісту освіти. Усе заскоружле, старе, непотрібне повинно звільнити місце прогресивному, актуальному, креативному. Для того, щоб правильно провести реформування в освітній галузі, слід звернутися до суті двох теорій освіти. Із точки зору історико-педагогічної, це – теорія формальної освіти та теорія матеріальної (реальної освіти).

Виклад основного матеріалу. Прихильники теорії формальної освіти вважають, що головною метою освіти є розвиток форм мислення, загальної культури, енциклопедизму, ерудиції. У всіх навчальних закладах, у яких реалізуються в життя принципи теорії формальної освіти вивчають мертві мови (грецьку та латину), математику, іноземні мови, теорію музики, історію, різні види мистецтв та прикладних технологій. До останніх відносять також фізичну культуру. Після успішного завершення навчання в навчальному закладі такого типу, наприклад середньої школи, випускник має змогу поступити у ВНЗ.

Прихильники теорії матеріальної освіти притримуються думки про те, що головною метою освіти є підготовка до життя, набуття професійних навичок. Тому в навчальних закладах, які реалізують у життя основні положення цієї теорії, вчать тільки тим навчальним дисциплінам, які прямо пов'язані із майбутньою професією, або просто будуть потрібними у різних видах життєдіяльності. У такому навчально-виховному процесі формуються тільки вузькопрофесійні уміння, навички, компетентності. Палким прихильником теорії матеріальної освіти, розробником її філософсько-методологічної бази був видатний філософ, педагог, психолог, американський науковець - Джон Дьюї. Його справедливо вважають батьком філософії прагматизму (утилітаризму).

Суперечність між теорією формальної освіти та теорією матеріальної освіти носить іманентний характер, бо ця суперечність виникала, виникає та завжди буде виникати. Завжди гостро стоїть питання про конкретну реалізацію тих чи інших ідей, концепцій, підходів, актуальних напрямів підготовки, спеціальностей, спеціалізацій. І що саме головне, завжди при складанні навчальних планів віддається перевага тій чи іншій теорії освіти, тому, що вирішується проблема, якому набору навчальних предметів віддати перевагу. І, як результат, *скільки навчальних годин виділити на той чи інший навчальний предмет*. Іншими словами, ця іманентна суперечність завжди торкається проблеми про кількість реального часу (фізичного), який виділяється на вивчення певного навчального предмету. За зняття цієї іманентної суперечності беруться не лише науковці-теоретики, але й педагоги-практики. Перші та другі виступають експертами у вирішенні цього складного питання. На нашу думку, слід взяти до уваги досвід комісій, які створюються задля акредитації ВНЗ у США. Провідні викладачі, відомі науковці, представники бізнесу та керівники громади вирішують, чому треба вчити та в якій спосіб. Склад цих комісій і забезпечує конкретно-історичне зняття суперечності, яку ми аналізуємо. Так формуються вимоги до необхідних знань, професійних умінь, навичок, компетентностей майбутнього фахівця, підготовка якого за таких умов стає конкурентноздатною, а його фах - необхідним на ринковій праці.

Можемо проінтерпретувати реалізацію двох теорій освіти на прикладі сучасної професійної підготовки PR-фахівців у ВНЗ США та у ВНЗ Великобританії. У США у процесі підготовки цих фахівців головну увагу приділяють *спеціалізації* в якійсь із сфер професійної діяльності. PR-практик має бути експертом в окремих аспектах PR та як варіант – спеціалізуватися на роботі в одній сфері. У Великобританії підготовка фахівців із паблік релейшнз

проводиться з акцентом на *універсалізацію* PR. У цій країні наповнення змісту освіти, змісту навчальних програм, «змісту навчальних дисциплін із професійної підготовки майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю спирається на запропоновану С. Блеком модель PR-освіти для цієї галузі професійної діяльності» [1, 27-28].

Отже, у сучасному освітньому просторі упровадження ідей теорії формальної освіти та теорії матеріальної освіти реалізується в освітніх місіях, освітніх концепціях, парадигмах, моделях, навчальних планах, навчальних програмах. Суперечність між цими теоріями носить іманентний характер, відтворюючись знову та знову на практиці. Знімають цю суперечність теоретики та практики відповідно до конкретно-історичних викликів часу.

1. Рябець І. В. Суперечність між американською та британською освітніми парадигмами професійної підготовки фахівців із зв'язків з громадськістю // Конфліктологічна експертиза: теорія та методика. Програма і матеріали XIV Міжнародної наук.-практ. конференції. 20 лютого 2015 р. – К., 2015. – 35 с.

Маруховська-Картунова О.О., канд. філос. наук,
доцент кафедри суспільних наук, Університет
економіки та права «КРОК (м. Київ)

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД В ЕТНОПОЛІТИЧНІЙ КОНФЛІКТОЛОГІЇ

Однією з досить помітних і дедалі міцніючих тенденцій розвитку сучасної науки є зростання уваги до проблем методології, зокрема до обґрунтування необхідності впровадження міждисциплінарного підходу та можливості й доцільності його трансформації в міждисциплінарні дослідження. Причому, це, по-перше, стосується практично всіх наук і наукових напрямків, до яких, на наш погляд, варто включати, перш за все, такі відносно нові, перспективні й «багатоскладові» як етнополітична конфліктологія, а, по-друге, є свідченням *подальшої актуалізації* даної проблематики. Підтвердження тому – з одного боку, загострення, передовсім на Заході, академічного та педагогічного дискурсів щодо таких понять і концептів як: «міждисциплінарність», «міждисциплінарний підхід», «міждисциплінарні дослідження», «міждисциплінарна освіта/навчання», «міждисциплінарне мислення» та ін. А, з другого, суттєве зростання кількості й підвищення якості довідково-енциклопедичних видань, наукових праць, підручників і навчальних посібників та електронних публікацій, присвячених аналізу й висвітленню сутності зазначених та інших суміжних феноменів.

У сучасній західній та вітчизняній науці, на жаль, і досі немає однастайності щодо витоків, часу народження, «батьків-засновників», а головне – визначення й тлумачення понять та концептів «міждисциплінарність»,